
Życiorys biskupa prof. dr hab. Bronisława Dembowskiego

Studia Włocławskie 5, 7-10

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ŻYCIORYS

BISKUPA PROF. DR. HAB. BRONISŁAWA DEMBOWSKIEGO

Bronisław Jan Maria Dembowski urodził się 2 października 1927 r. w miejscowości Komorowo (powiat Ostrów Mazowiecka). Był najmłodszym z pięciorga rodzeństwa. Jego rodzice, Włodzimierz i Henryka z domu Sokołowska, brali udział w czynie niepodległościowym. Matka w młodości przeżyła głębokie nawrócenie pod wpływem sługi Bożego ks. Władysława Korniłowicza; ojciec, komisarz Straży Granicznej w Grajewie, miał trudności z wiarą, ale nie przeciwstawiał się religijnemu wychowaniu dzieci. Pod koniec życia (zmarł w 1937 r.) zbliżył się do Boga.

W czasie II wojny światowej matka włączyła się w Ruch Oporu. Wraz z córką została aresztowana 15 maja 1941 r., wywieziona do Ravensbrück i tam obie zostały rozstrzelane 25 września 1942 r. W wieku lat piętnastu Bronisław został sierotą, i to w najcięższych latach wojny. Zaopiekowała się nim rodzina. Lata okupacyjne Bronisław Dembowski dzielił pomiędzy pracę fizyczną, naukę w podziemnej szkole średniej w Białobrzegach Radomskich i w Warszawie oraz pracę w organizacji podziemnej. Przysięgę Armii Krajowej złożył w wieku lat szesnastu, w sierpniu 1943 r. w Białobrzegach i spędził kilka miesięcy (od 15 sierpnia do 4 listopada 1944) w oddziale partyzanckim 72 pp. AK Ziemi Radomskiej. Jego rodzeństwo było również zaangażowane w pracy podziemnej; bracia walczyli w Powstaniu Warszawskim.

Po zakończeniu wojny i po zdaniu matury w Mościcach koło Tarnowa w 1946 roku, Bronisław Dembowski myślał o kapłaństwie. Postanowił jednak, za radą rodziny, wypróbować siebie i podjął studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Warszawskiego. Tam był uczniem znakomitych profesorów, jak Tadeusz Kotarbiński czy Władysław Tatarkiewicz, którzy pokazywali mu świat i filozofię z innych punktów widzenia: ateistycznego i chrześcijańskiego. Słuchał również wykładów prof. Izdory Dąbskiej i prof. Stefana Swieżawskiego. Zakończył studia w 1950 roku z tytułem magistra nauk humanistycznych, otrzymanym na podstawie pracy *Józef Łęski i jego teoria nauki i sztuki*, pisanej pod kierunkiem prof. Tatarkiewicza.

Wprawdzie troje wielkich profesorów: Kotarbińskiego, Dąbbską i Tatarkiewiczza uważał za swoich mistrzów, pozostawał jednak pod szczególnym urokiem myśli humanistycznej reprezentowanej przez ostatniego z tych trojga. W czasie studiów w latach 1949-1950 pracował w Zakładzie dla Niewidomych w Laskach.

Po ukończeniu studiów filozoficznych na Uniwersytecie Warszawskim, wstąpił do seminarium duchownego w Warszawie i po skróconych studiach filozoficzno-teologicznych, ze względu na odbyte uniwersyteckie studia filozoficzne, otrzymał święcenia kapłańskie z rąk kard. Stefana Wyszyńskiego 23 sierpnia 1953 r.

Po dwuletniej pracy duszpasterskiej jako wikariusz w Piastowie, w 1955 roku ks. Bronisław Dembowski podjął studia filozoficzne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, gdzie studiował u wybitnych filozofów, jak o. Mieczysław Albert Krąpiec OP, Stefan Swieżawski i ks. Stanisław Kamiński, poznając naukę św. Tomasza z Akwinu. Doktoryzował się w 1961 roku na podstawie pracy *Próba ustalenia treści bytowej pojęcia przyczyny celowej w filozofii bytu*, pisanej pod kierownictwem o. prof. Mieczysława Alberta Krąpca OP.

W czasie studiów ks. B. Dembowski rezydował także w Izabelinie, gdzie proboszczem był wtedy ks. Aleksander Fedorowicz, który wywarł niewątpliwy wpływ na formację duszpasterską ks. Bronisława Dembowskiego. Dnia 22 grudnia 1956 r. B. Dembowski został mianowany rektorem kościoła Św. Marcina w Warszawie, z którym związał się na ponad trzydzieści pięć lat. Był zarazem kapelanem Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża.

Pracę naukowo-dydaktyczną rozpoczął ks. Dembowski najpierw jako asystent przy Katedrze Historii Filozofii na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie w 1962 roku, następnie jako adiunkt (1963-1969), a w końcu jako docent (1970-1982) po habilitacji z dziedziny historii filozofii na tymże Wydziale na podstawie pracy *Spór o metafizykę. Główne poglądy na metafizykę w Polsce na przełomie XIX i XX wieku*.

Podjął również wykłady w warszawskim seminarium duchownym w roku 1970 oraz w Akademickim Studium Teologii Katolickiej, przekształconym następnie w Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie. Tamże został mianowany profesorem nadzwyczajnym (1981) i zwyczajnym (1990). Wykładał przede wszystkim historię filozofii, a przez pewien czas również filozofię bytu – metafizykę. W latach 1982-1992 był dziekanem PWTW.

Opublikował szereg prac, zwłaszcza z dziedziny metafizyki i historii filozofii. Po roku spędzonym w Stanach Zjednoczonych (1969/70) ks. prof. Dembowski podjął badania nad filozofią amerykańską. Badania te konty-

nuował po swoim drugim pobycie w USA, w latach 1975-1976. Zasadniczym ich owocem jest książka *O filozofii chrześcijańskiej w Ameryce Północnej*, wydana w 1989 r.

W latach 1975-1980 ks. prof. B. Dembowski był członkiem Komisji Episkopatu Polski ds. Nauki. Od 1970 roku jest członkiem Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, a od 1981 – członkiem Towarzystwa Popierania i Krzewienia Nauki.

Jednocześnie ks. Dembowski prowadził ożywioną pracę duszpasterską w kościele Św. Marcina na ul. Piwnej, związanego z Zakładem w Laskach. Kościół ten stał się miejscem integrującym inteligencję katolicką Warszawy, tym bardziej, że ks. Dembowski od 1957 r. był kapelanem Klubu Inteligencji Katolickiej w Warszawie. Jego kazania i rekolekcje, wygłoszone w kościele Św. Marcina, ściągały licznych słuchaczy z całej Warszawy, nie tylko katolików i ludzi wierzących. Ta działalność spowodowała, że został on powołany w 1984 r. do Komisji Episkopatu Polski ds. Apostolatu Świeckich.

Ksiądz Dembowski był nie tylko rektorem tego kościoła, ale i kapelanem Sióstr Franciszkanek, których celem jest praca dla niewidomych. Zaangażował się również w duszpasterstwo niewidomych, wspierając kapelana Zakładu w Laskach, ks. Tadeusza Fedorowicza. W latach 1957-1967 ks. Dembowski był duszpasterzem niewidomych archidiecezji warszawskiej. Ponadto uczynił kościół Św. Marcina miejscem ożywionych spotkań ekumenicznych i miejscem kontaktu ludzi wierzących i niewierzących. W latach 1980-1994 był członkiem Komisji Episkopatu ds. Dialogu z Niewierzącymi.

W czasie swego pobytu w Stanach Zjednoczonych w 1975 roku ks. Dembowski zapoznał się z Ruchem Odnowy w Duchu Świętym. Po powrocie zaczął prowadzić grupę modlitewną przy kościele Św. Marcina w Warszawie, a następnie przyczynił się do zjednoczenia już istniejących w Polsce grup charyzmatycznych, współpracując przy organizowaniu Krajowego Zespołu Koordynatorów Ruchu Odnowy w Duchu Świętym. W 1984 roku został duszpasterzem krajowym Odnowy w Duchu Świętym i jako przedstawiciel Polski brał udział w licznych spotkaniach światowych charyzmatyków. W 1991 r. został Członkiem Międzynarodowej Rady Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej (ICCRS).

Dzięki działalności ks. Bonisława Dembowskiego, który starał się zabezpieczyć „przestrzeń wolności” ludziom związanym z antykomunistyczną opozycją, niezależnie od ich przekonań religijnych, kościół Św. Marcina stał się w czasie stanu wojennego siedzibą „Prymasowskiego Komitetu

Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności i ich Rodzinom”, powstałego 17 grudnia 1981 r. Koordynował on pomoc ludziom uwięzionym i represjonowanym w stanie wojennym i doczekał się nawet napadu MO, która włamawszy się do budynków klasztornych, poturbowała członków Komitetu. W roku 1988 i 1989 ks. Dembowski z ramienia Kościoła brał udział w obradach Okrągłego Stołu.

Dnia 25 marca 1992 r. Ojciec Święty Jan Paweł II mianował ks. Bronisława Dembowskiego biskupem diecezjalnym we Włocławku. Jest on drugim biskupem włocławskim z tejże rodziny; Antoni Sebastian Dembowski był biskupem włocławskim w latach 1752-1762.

Biskup Bronisław Dembowski jest członkiem Rady Naukowej Episkopatu Polski, Rady do spraw Ekumenizmu, do spraw Apostolstwa Świeckich, do spraw Dialogu Religijnego, przewodniczącym Zespołu do spraw Dialogu z Kościołem Starokatolickim Mariawitów, członkiem Międzynarodowej Rady Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej, krajowym duszpasterzem Ruchu Odnowy w Duchu Świętym.

Jako biskup włocławski utworzył 16 nowych parafii, rcerygował kapitułę przy kolegiacie sieradzkiej (1993), dokończył przerwany przez śmierć bpa Jana Zaręby (1986) II Synod Diecezji Włocławskiej i promulgował jego dekrety (1994), utworzył trzy wikariaty duszpasterskie (1993) i dokonał nowej organizacji dekanatów (1994), erygował Radę Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich (1999), gościł w Licheniu Ojca Świętego Jana Pawła II (1999), przeprowadził nawiedzenie figury Matki Bożej Fatimskiej w diecezji (1996) i rozpoczął nawiedzenie parafii przez obraz Jezusa Miłosiernego (2001), złożył dwa razy sprawozdanie ze stanu diecezji Stolicy Apostolskiej podczas wizyt *ad limina* (1993, 1998), zamknął proces informacyjny 108 męczenników II wojny światowej (1996) oraz przewodniczył uroczystościom związanym z dziękczynieniem w diecezji za ich beatyfikację, a także wielu uroczystościom jubileuszowym, szczególnie z okazji Wielkiego Jubileuszu Roku 2000.

Niniejszy tom „Studiów Włocławskich” zawiera prace członków Teologicznego Towarzystwa Naukowego Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. Jest on dowodem wdzięczności diecezji włocławskiej względem swego Biskupa.